

Slutrapport

**Ett samarbetsprojekt mellan Arbetsförmedlingen,
Region Skåne, Folkuniversitetet och Lunds universitet**

2018-01-26

LUND UNIVERSITY
Commissioned Education

Innehåll

1. Bakgrund.....	3
Projektets Syfte	3
2. Projektdeltagare och intressenter	3
Organisation och framdrift	3
Målgrupp	4
Leverans av utbildningen	4
Finansiering.....	4
3. Beskrivning av utbildningen ”Förberedande insats för Kunskapsprovet för läkare utbildade utanför EU/ESS”	4
Utbildningen - Innehåll och omfattning	4
Rekrytering / Urval.....	5
4. Utbildningen - Resultat och erfarenheter	5
Utbildningen - Innehåll och genomförande	5
Kursdeltagare/ Genomströmning	6
Kursdeltagarnas utvärdering	7
Process och roller	7
5. Utbildningen - Möjliga förbättringar	8
Utbildningen – innehåll och genomförande	8
Upstart	8
Kursdeltagare/ Genomströmning	8
Process och roller	9
Bilaga 1 Kursutvärdering	9

LUND UNIVERSITY
Commissioned Education

1. Bakgrund

Projektets Bakgrund

Idag tar det lång tid innan en läkare från ett land utanför EU/ESS kan få legitimation i Sverige. Det finns idag två vägar att få svensk legitimation:

Vägen via Socialstyrelsen: Denna väg består av följande steg: Granskning av utbildning, svenskutbildning och/eller –prov, kunskapsprov, kurs i svenska författningar och praktisk tjänstgöring.

Vägen via kompletterande utbildning: Denna väg består av följande steg: Granskning av utbildning, svenskutbildning och/eller –prov (motsvarande gymnasiet åk 3) före den kompletterande utbildningen, kompletterande utbildning och allmän tjänstgöring (AT). Kompletterande utbildning ges idag av Karolinska Institutet, Göteborgs universitet, Linköpings universitet och Lunds universitet. För att påbörja den kompletterande utbildningen krävs svenska motsvarande gymnasiet årskurs 3. Idag är antalet platser på de kompletterande utbildningarna i förhållande till antalet sökande mycket få.

De två vägar mot svensk läkarlegitimation som finns idag är långa och svåra att komma in på. För de som *inte* kommer in finns inget alternativt sätt att ta sig närmare examen.

Projektets Syfte

Syftet med den föreslagna utbildningen är att förbereda läkare utbildade utanför EU/ESS inför Socialstyrelsens kunskapsprov. Med stöd av läkare som undervisar på läkarprogrammet vid Lunds universitet, går deltagarna igenom och repeterar samtliga kurser inom läkarprogrammet. Genom strukturerad repetition av teoretiska medicinska kunskaper ges deltagarna möjlighet att på bästa sätt vara förberedda för att klara kunskapsprovet och på så sätt komma ett steg närmare svensk legitimation och ett arbete inom svensk sjukvård.

2. Projektdeltagare och intressenter

Organisation och framdrift

Arbetsgruppen har bestått av:

- Maria Lindborg & Eva-Britt Grönberg, Region Skåne
- Peter Svensson, Anna Arnstam, Williams Donoso, Ida Burguete-Holmgren & Susanne Norrman, Lunds Universitet.
- Mehran Najafi, Arbetsförmedlingen

Arbetsgruppen har haft 3 st projektmöten under tiden mars 2017 tom november 2017 och däremellan haft kontakt i det dagliga arbetet med att driva projektet.

LUND UNIVERSITY
Commissioned Education

Målgrupp

Målgruppen för utbildningen har varit de som:

- Har en läkarutbildning från ett land utanför EU/EES samt beslut om att få genomgå Socialstyrelsens kunskapsprov.
- Har tillräckliga språkkunskaper för att tillgodogöra sig kursens innehåll, dvs Svenska 3 eller motsvarande.
- Har för avsikt och möjlighet att inom 12 månader göra Socialstyrelsens kunskapsprov.
- Uppvisar tydlig ambition att arbeta som läkare i Sverige.

Leverans av utbildningen

Utbildningen startade den 21 april 2017 och pågick fram till den 12 september 2017.

Finansiering

Projektet har finansierats enligt nedan:

	Belopp [SEK]
Arbetsförmedlingen	100 000
Region Skåne	145 000
- inköp av kurslitteratur	95 000
FU/LU genom Korta Vägen	87 400
SUMMA:	427 400

3. Beskrivning av utbildningen "Förberedande insats för Kunskapsprovet för läkare utbildade utanför EU/ESS"

Utbildningen - Innehåll och omfattning

Lunds universitet har en mycket god kännedom om hur Socialstyrelsens kunskapsprov är utformad till struktur och innehåll och den utbildningen som genomfördes på ett så ändamålsenligt sätt som möjligt. Med stöd av läkare som undervisar på läkarprogrammet på Lunds universitet, gick deltagarna igenom och repeterade samtliga kurser inom läkarprogrammet fram till kunskapsprovet.

Deltagarna fick tillgång till de senaste skriftliga examinationerna från läkarprogrammet vid Lunds universitet, som precis som kunskapsprovet täcker examinationerna alla tio kurser som ingår i läkarprogrammet. Examinationerna har till stor del samma format (flervalsfrågor) som frågorna på kunskapsprovet och därmed tränades deltagarna på att hantera detta frågeformat på svenska.

Under utbildningen ägnades 1-2 veckor åt var och en av läkarprogrammets tio kurser och under varje sådan period arbetade deltagarna självständigt och i grupp med att gå

LUND UNIVERSITY
Commissioned Education

igenom kunskapsinnehållet och testa sin kunskap genom att besvara examinationsfrågorna. Förutom undervisningen och stödet från läkarna som undervisar på läkarprogrammet, kom även läkarstudenter och annan personal från Lunds universitet, Folkuniversitetet och Region Skåne för att stödja deltagarna. Under hela tiden har deltagarna haft tillgång till relevanta databaser och nödvändig litteratur.

Studierna bedrevs på heltid i Folkuniversitetets lokaler i Lund.

Utbildningen började i ”omvänd” ordning, dvs man började med att gå igenom de kliniska delarna på avancerad nivå, termin 6-9. Den pedagogiska anledningen till detta var att de kliniska delarna oftast ligger närmare den verksamhet som de deltagande läkarna kommer ifrån. De pre-kliniska delarna är mer teoretiska och kan vara lättare att repetera då studietekniken, språket och vanan vid studietakten ökat.

Rekrytering / Urval

Region Skåne hade också, redan vid kursstart, god kännedom om ett flertal personer som skulle passa för insatsen. Inom Korta Vägen som drivs av Folkuniversitetet i samarbete med Lunds universitet, fanns också läkare med utländsk examen inskrivna som deltagare som kunde fortsätta i denna insats. Förutom att kontakta dessa redan kända individer så har rekrytering skett genom Arbetsförmedlingens gängse kanaler. Lunds universitet har också haft direktkontakt och spridit information till handledarna på Arbetsförmedlingen. Dessutom har Lunds universitet även annonserat på sociala medier vilket har gett bra resultat.

Urvalet av deltagare har skett genom:

- Sökande har skickat in CV och ett personligt brev med information om bakgrund och kunskaper. Med detta som grund kallades de som skulle kunna vara lämpliga för utbildningen till intervju i steg 2.
- Vid en intervju utvärderades de sökandes förkunskaper och de 20 bäst lämpade för utbildningen valdes ut.

De 20 deltagarna kom från följande länder: Irak, Afghanistan, Libyen, Syrien, Sudan, Ryssland, Ukraina, Serbien, Oman, Venezuela och Vitryssland.

Gruppen startade utbildningen den 2017-04-21

4. Utbildningen - Resultat och erfarenheter

Utbildningen - Innehåll och genomförande

Som nämnts ovan var insatsen upplagd i enlighet med läkarprogrammets terminer, men i ”omvänd” ordning där de prekliniska delarna togs efter de kliniska. Nedan föreläsare och tema behandlades.

LUND UNIVERSITY
Commissioned Education

Namn	Kurs/termin	Datum
Grundnivå		
Maria Björkqvist	T1 (Grundkurs/Homeostas)	6 juli
Fredrik Ivars	T1 (Cellbiologi)	4 juli
Nils Danielsen	T2	7 augusti
Catarina Rippe	T3	10 augusti
Erik Sturegård	T4	25 juli
Eva Norström	T5	18 juli
Avancerad nivå		
Peter Svensson	Medicin	4 maj
Magnus Rasmussen	Infektion	9 maj
Arne Lindgren	Neurologi	11 maj
Nadine Andersson	Barn	20 juni
Sara Regnér	Kirurgi	7 juni
Björn Rosengren	Ortopedi	29 maj
Mats Lindström	Psykiatri	14 juni
Barbro Wallentin	Allmänmedicin (Gyn/ÖNH/Ögon/Hud)	7 juni
Peter Svensson	Allmän frågestund	

Samtliga deltagare skrevs in på Korta Vägen och studerade på heltid. Varje dag träffades deltagarna på Folkuniversitetets lokaler i Lund och arbetade med instuderingsmaterial, artiklar och litteratur. Fyra studenter från läkarprogrammet var regelbundet på plats för att stötta deltagarna i inläsningen och hålla kortare föreläsningar på olika ämnen som efterfrågades av deltagargruppen.

Kursdeltagare/ Genomströmning

Av de 20 kursdeltagare som valdes ut fullföljde 18 st programmet. Till Kunskapsprovet i september anmälde sig 3 personer och 1 klarade sig.

Till provet i november anmälde sig 7 personer och 2 klarade det. De 5 som inte klarade provet var ett fåtal poäng ifrån. Totalt skrev 77 personer provet i november och 16 med

LUND UNIVERSITY
Commissioned Education

godkänt resultat. Detta innebär att genomströmningen för gruppen som gått utbildningen ligger marginellt över de andra som skrev provet.

Om övriga som skrev har också genomgått olika insatser eller enbart studerat på egen hand har vi inte någon information om.

Kursdeltagarnas utvärdering

Efter utbildningen har deltagarna gjort en kursutvärdering. Denna visar att:

- Deltagarna är generellt sett nöjda med den möjlighet de fått och de flesta anser att insatsen överensstämde med deras förväntningar.
- Mycket nöjda med det stöd och de föreläsningar de fått från läkarstudenterna
- Mycket nöjda med vissa föreläsares insatser, mindre nöjda med andras.
- Många ville ha fler föreläsningar, tillgång till mer material (även digitalt) och mer undervisningstid.
- Flera deltagare föreslår att de prekliniska delarna skulle komma före de kliniska.
- Vissa föreläsare kom inte tillräckligt förberedda och hade inte tillräcklig kunskap om gruppens kunskapsnivå i förhållande till kunskapsprovets uppbyggnad och innehåll.

Region Skåne har också träffat deltagarna vid ett flertal tillfällen under kursens gång för att följa gruppens framsteg och vad de tyckte om innehållet. Genomgående har deltagarna varit mycket nöjda, men trots det så kände sig många inte tillräckligt förberedda när det var dags att anmäla sig till Kunskapsprovet i september. De flesta valde därför att avvakta och studera vidare på egen hand till senare Kunskapsprov.

T ex sa en deltagare: *I starten när jag gjorde ett gammalt kunskapsprov så klarade jag 2 av 10 frågor, nu klarar jag 5-6 av 10.* En annan av deltagarna uttryckte ”Jag har varit 5 år i Sverige. För första gången så tror jag på att jag ska kunna återvända till mitt yrke som läkare”.

Kursutvärderingen bifogas i Bilaga 1.

Process och roller

Arbetsprocessen och rollfördelningen mellan Folkuniversitetet och Lunds universitet har ibland varit oklar vilket har lett till en del problem med ansvarsfördelningen. Folkuniversitetet har haft dagliga ansvaret för programmet och deltagarna. Lunds universitet har ansvarat för läkarna och läkarstudenterna men kommunikation har ibland varit begränsad. Utbildningen har dock förflutit utan större problem, men vissa föreläsningar och insatser från Lunds universitet hade kunnat bli bättre med en närmare kommunikation. Det mest konkreta som inträffat är inför deltagarnas anmälan till

LUND UNIVERSITY
Commissioned Education

Kunskapsprovet, där Lunds universitet och Folkuniversitetet haft olika syn på hur viktigt det varit att deltagarna anmält sig till Kunskapsprovet. Vi konstaterar dock att arbetet med processer och roller kan förbättras inför kommande omgångar av utbildningen. Se vidare i kapitlet ”Möjliga förbättringar”.

5. Utbildningen - Möjliga förbättringar

Utbildningen – innehåll och genomförande

Det som framför allt kan förbättras i utbildningen är föreläsarnas förförståelse för gruppens kunskapsnivå inom respektive ämnesområde och därmed deras möjlighet att planera varje föreläsning i relation till det. I utvärderingen har det även kommit upp frågor från deltagarna kring ordningen på kurserna och detta kommer att diskuteras med läkarteamet inför en eventuell andra omgång.

Uppstart

Uppstarten var under stark tidspress, vilket gjorde den mindre genomtänkt och välplanerad än önskat för alla parter. För att kunna starta på utsatt tid så fick exempelvis etablerade arbetssätt på LUCE i vissa fall överges. Inför kommande utbildningar är det viktigt att öka framförhållningen inför kursstart väsentligt för att höja både kvalitet och effektivitet i arbetet.

Vi bedömer att de brister som den snabba uppstarten har gett upphov till främst har drabbat de som har arbetat i projektet och inte nämnvärt gått ut över deltagarna, som hela tiden har stått i fokus.

Kursdeltagare/ Genomströmning

Av de 20 som startade utbildningen har under hösten 2017 totalt 9 personer gått upp och skrivit kunskapsprovet. Av dessa har endast 3 klarat provet, även om övriga bara var ett fåtal poäng ifrån så nådde vi inte upp till målsättningen på att minst hälften skulle klara provet.

Den låga genomströmningen, dvs det låga antal som klarat kunskapsprovet, trots genomgången utbildning, gör att Lunds universitet noggrant vill gå igenom upplägg och innehåll inför ev kommande omgångar.

Det finns många skäl, utöver utbildningens kvalitet som påverkat resultatet. Den grupp som gått utbildningen är heterogen, där några har varit på flykt under lång tid och därmed inte kunnat praktisera sitt yrke. Andra har arbetat som specialister i många år i sina hemländer och har därmed sin läkarutbildning långt tillbaka i tiden och menade att det inte bara varit fråga om att repetera gamla kunskaper utan också ta in medicinska nyheter som kommit under alla dessa år.

Gruppen har säkerligen också påverkat varandra när de fattat beslutet om att gå upp på provet eller inte. De rör sig ju om en yrkesgrupp som inte vill misslyckas.

LUND UNIVERSITY
Commissioned Education

Process och roller

Arbetsprocessen och rollfördelningen mellan Folkuniversitetet och Lunds universitet har ibland varit oklar och detta har speciellt gällt ”kravet” att anmäla sig till Kunskapsprovet, där Lunds universitet förutsatte att alla deltagare skulle anmäla sig till provet i september, medan Folkuniversitetet inte hade det som krav på deltagarna. Detta ledde till att endast ett fåtal anmälde sig och därmed blev vår möjlighet att utvärdera kvaliteten på insatsen begränsad. Om Lunds universitet tar ett helhetsansvar för utbildningen kommer missförstånd av detta slag inte kunna ske lika lätt.

Bilaga 1 Kursutvärdering